

SLOVENSKI NAROD

Izhaja vsak dan popoldne, izjemši nedelje in praznike. — Inserati do 30 petit à 2.— Din, do 100 vrst 2.50 Din, večji inserati petit vrsta 4.— Din. Popust po dogovoru. Inseratni davek posebej. Slovenski Narod velja letno v Jugoslaviji 240.— Din, za inozemstvo 420.— Din.

Upravnštvo: Knalova ulica št. 5, pritličje. — Telefon 2304.

Uredništvo: Knalova ulica št. 5, I. nadstropje. — Telefon 2034.

Inserate

za božično številko «Slovenskega Naroda», katera izide v večji in pomnoženi nakladi, sprejema upravnštvo nepreklicno do petka 6. ure zvečer, nujne oglase do sobote 9. ure dopoldne.

Borba za enakopravnost se nadaljuje

Odmevi vladnega umika v vprašanju dohodnine. — Vladni krog poskušajo oslabiti akcijo Kmečko-demokratske koalicije s podprtanjem neloyalnih teženj

Beograd, 20. decembra. Sklep vlade glede ukinitev dohodnine v javnosti ni napravil onega vtisa, ki ga je vladu pričakovala. Vladni krogovi so računali, da bodo na ta način izvili opozicijo iz rok glavnega orožja ter obrezuspešili njen proti sedanemu režimu napereno akcijo. To pa se ni zgodilo. Nasprotno vidijo vsi politični krogovi, tudi pristaši vladnih strank, v tem sklepu poraz vlade, ki ni mogla iti preko zahtev opozicije.

Prečanskih krovov pa tudi ta sklep vlade ni zadovoljil. V prečanskih pokrajih ostane dohodnina v veljavi dodeli, da stopi v veljavno novi davčni zakon, to je najmanj do 1. januarja 1929, kar pomeni, da bodo morali prečanski kraji samo na dohodnini plačati glasom proračuna 197 milijonov Din več kakor pa ostale pokrajine. Zato vztraja opozicija še nadalje pri svoji zahtevi po takojšnji ukinitvi tega davka ter popolnem izmenjanju vseh davčnih bremen. Predvsem pa zahteva, da se olajšajo davčna bremena v prečanskih krajih do končnega izmenjanja na ta način, da se uvede blažje postopanje pri odmeri davkov, kar je tembolj nujno, ker so mnoge prečanske oblastne skupščine radi pomanjkljivih dotacij s strani države naložile

nova davčna bremena, tako da je nadaljni gospodarski obstoj ogrožen v svojih temeljih, če se bo še nadalje izvaja sedanja davčna praksa.

V političnih krogih živahnih razmotrijo, kakšno stališče bo zavzela sedaj Kmečko-demokratska koalicija, ki je svojo energično akcijo naletela v vseh prečanskih pokrajih na veliko odobranje. Vladni krogovi so pridno na delu, da bi podtaknili koaliciji nepoštene namene, češ da se skriva pod videzom borbe za enakopravnost težnja za razrušenje edinstva države. Današnje «Vreme» objavlja o teh insinijah izjavo g. Svetozara Pribičevića, ki med drugim naglaša:

«Točno je, da bo koalicija, če vlada ne bo zadostila naši zahtevi po izvedbi popolne enakopravnosti, zlasti pa, če ne bo izenačila vseh davčnih bremen, uporabila drugo metodo borbe. Povsem netočne pa so vesti, da bomo na seji, ki je sklicana v Zagreb prve dni januarja, razpravljali o reviziji našega programa in to v federalističnem duhu, kakor nam podtikajo vladni krogovi, ki vedo celo povetati, da je SDS že pristala na to. Od nas nikdo ni niti zahteval kakega prisanka.»

Mraz postaja katastrofalen

Zagrebski božični zbor ogrožen. — V Srbiji je zahteval mraz že cloveške žrtve. — Posebno hudo je prizadeta Poljska

Beograd, 20. decembra. V minuli noči je bil ustavljen v Južni Srbiji ves železniški promet. Železniške proge so tako zatrpane s snegom, da je več vlakov občito na progi in so jih šele po večurnem naporu spravili do najbližnjih postaj. Pri tem je več železničarjev zmrznilo.

Zagreb, 20. decembra. Radi silnega mraza v minuli noči so popokale po mestu skoraj vse žice, tako da je tramvajski promet deloma ustavljen. Veliko škodo pa trpe prireditelji zagrebškega božičnega sejma, ker ni skoraj nobenih kupcev. Sejmščje je popolnoma prazno in tudi večina prodajalcev je zaprla svoje prodajalne. V mestu se sicer vrše napovedane prireditve, vendar pa je poset minimalen, tako da morajo prireditelji računati z velikim deficitom.

Berlin, 20. decembra. V vsej Nemčiji in v velikem delu Evrope vlada nenavadno ostra zima. Mozela in druge reke so popolnoma zamrzile tako, da je bil ustavljen ves rečni promet. Rena nosi s seboj ogromne količine ledu, ki onemogočajo ves trgovinski promet. Luka v Koblenzu in reka Sarca je prvič po tridesetih letih popolnoma zamrznila. V vzhodni Nemčiji in v

Pomerju je železniški promet radi velikih snežnih, viharjev skoraj popolnoma ustavljen. V Budimpešti je kazal topomer 90 pod ničlo in železniški promet z Dunajem je omejen samo na en tir. Promet Budimpešte z okolo je pa popolnoma ustavljen.

Strahovite vesti prihajajo o mrazu iz Poljske. V Krakovu je dosegel topomer 23° mraza in v okolici celo 28°. Ekspres Bukrešta - Berlin je dosegel v Krakov z osemurno zamudo in malo je manjkal, da ni občito v snegu. Situacija v Galiciji in v drugih poljskih krajih je posebno težavna, ker se radi velikih snežnih zmetov ne morejo prevažati v manjše kraje živila, kjer grozi, ako mraz ne poneha, lakota. V več krajih so se pojavili v velikih krdežnih volkovi, ki iščezijo hrane in ogrožajo samotne vase.

Tudi v Italiji vlada silen mraz, kakor ga niso zabeležili že od leta 1833. V Bellunu je kazal topomer 28 stopinj pod ničlo. Vezuv je pokrit s snegom, tako da je omogočeno Naftalitancem smučanje, kar se pač v teh južnih krajih zelo redko zgodi.

V Franciji mraz rapino narašča in so zabeležili na Eifelovem stolpu 14 stopinj pod ničlo. (Glej tudi poročilo na 4. strani.)

ma strinja s sklepom vlade. Posl. SDS Jurij Demetrović je ponovno zahteval, naj se dohodarina ukinie v vseh predlaganih resolucijach, ki se popolnjeval posl. dr. Popović. Dasiravno vladna večina ne prikriva, da ta predlog pozdravlja tudi njeni pristaši, je vendarle odklonila Demetrovićev predlog in sprejela resolucijo posl. Šćerčevića, tako da bodo prečanski kraji morali še celo leto plačevati ta visoki davki, kojega uvedbi v ostalih pokrajnah se protivijo vsi srbijanski poslaneci.

Davčni odbor je nato nadaljeval razpravo o davčnem zakonu ter načel poglavje, ki govorji o globah. Seja ob 12.30 še traja.

RAZRINKANI SOVJETSKI VOHUNI

Beograd, 20. decembra. Danes popoldne je davčni odbor po daljši debati odobril sklep vlade glede ukinitev dohodnine s 1. januarjem 1929. Pred prihodom na dnevni red je predsednik odbora objavil znani sklep vlade, na kar se je razvila zelo živahnata debata. Posl. Šćerčević je v smislu svojega že znane predloga zahteval odobritev pridelane resolucije, ki se popolno

Podrobna razprava o proračunu ljubljanske oblasti

Napredni poslanci za povečanje postavki v socijalne svrhe. — Klerikalna večina odklanja vse predloge opozicije glede zboljšanja položaja naših delavcev. — Tudi ljubljani kleriklci nicesar ne privoščijo

Na včerajšnji popoldanski seji je oblastna skupščina pričela z specijalno razpravo o proračunu. Vladna večina je tvorila le glasovano mimo, ki je slopo odklanjala vse izboljševalne predloge opozicije in glasovala za nesprenjem proračuna, kakor ga je predložil oblastni odbor. Dočim so opozicionalni poslanci trezno in stvarno kritizirali posamezne poglavja proračuna, ki so bili v debati, so se govorinci večine omeljali z golji na demografske slavospevne oblastne odbore in niso niti poskušali s stvarnimi argumenti zavračati kritiko opozicije.

Popoldanska seja je trajala do pol 17. do 20.30. Sprejeta so bila vsa poglavja, izjemši poglavje, ki govorji o zdravstvu in socialnem skrbstvu. Opozicija je tudi pri glasovanju pokazala stvarnost in glasovala za vse one postavke, ki so upravičene in utemeljene. Poslanek dr. Puci je opozoril na površnost pri sestavi proračuna za ceste, poslanek dr. Tavčar pa je predlagal, naj se sprejme v proračun primerne postavke za regulacijo ljubljance in osuševanje Barja. Klerikalna večina pa je očvidno iz maščevanja ker ljubljana ni izvolila dr. Koroša za svejega narodnega poslanca, odklonila pa je upravičen in utemeljen predlog, tako da v tem proračunu niti ene postavke, ki bi prišla v direktno konflikt ljubljane, dicas mora ljubljana nositi pretežno večino novih davščin.

Današnja seja

Današnja seja ljubljanske oblastne skupščine se je pričela ob pol 10. dopoldne. Po otvoritvi je predsednik dr. Natlačen naznačil, da je oblastni odbor predložil, načrt uredbe o izpremembah službenih pragmatike za oblastne nastavljence v zadevi nihovih pokojnin. Ta predlog kakor tudi razni predlogi poslancev so bili odkazani pristojnim odborom.

Nato je skupščina prešla na podrobno razpravo proračuna o zdravstvu, dobrodelstvu in socijalnem skrbstvu.

Po poročilu referenta odseka prof. Jarca je dobil besedo posl. Tavčar, ki je predlagal, naj se pri splošnem socijalnem skrbstvu za zgradbo stanovanjskih hiš v rudniških revirjih 1 milijon Din. Naglašal je, da je bil sprejet davek na premog, ki so ga že prej hotele uvesti občine v rudniških revirjih, kar pa jim ni bilo dovoljeno. Sedaj je oblastna skupščina sprejela uredbo tega davka in bi bilo prav, če vsa deloma izvrši tisto nalog, ki so jo nameravale prej izvršiti občine v premogovih revirjih same. Govornik je omenjal žalostno sliko stanovanjske mizerije v Trbovljah, kjer je lansko poletje celo izbruhnil legar in kjer je vsak čas čas novih epidemij. Od TPD ni mogoče dosegeti, da bi za delavstvo zgradila stanovanjske hiše, zato pa načrtovali je v svetu vsaj drugi faktorji. Ce se lansko leto stavlja predlog, naj tudi razni predlogi poslancev so bili odkazani pristojnim odborom.

Po poročilu referenta odseka prof. Jarca je dobil besedo posl. Tavčar, ki je predlagal, naj se pri splošnem socijalnem skrbstvu za zgradbo stanovanjskih hiš v rudniških revirjih 1 milijon Din. Naglašal je, da je bil sprejet davek na premog, ki so ga že prej hotele uvesti občine v rudniških revirjih, kar pa jim ni bilo dovoljeno. Sedaj je oblastna skupščina sprejela uredbo tega davka in bi bilo prav, če vsa deloma izvrši tisto nalog, ki so jo nameravale prej izvršiti občine v premogovih revirjih same. Govornik je omenjal žalostno sliko stanovanjske mizerije v Trbovljah, kjer je lansko poletje celo izbruhnil legar in kjer je vsak čas čas novih epidemij. Od TPD ni mogoče dosegeti, da bi za delavstvo zgradila stanovanjske hiše, zato pa načrtovali je v svetu vsaj drugi faktorji. Ce se lansko leto stavlja predlog, naj tudi razni predlogi poslancev so bili odkazani pristojnim odborom.

Po poročilu referenta odseka prof. Jarca je dobil besedo posl. Tavčar, ki je predlagal, naj se pri splošnem socijalnem skrbstvu za zgradbo stanovanjskih hiš v rudniških revirjih 1 milijon Din. Naglašal je, da je bil sprejet davek na premog, ki so ga že prej hotele uvesti občine v premogovih revirjih same. Govornik je omenjal žalostno sliko stanovanjske mizerije v Trbovljah, kjer je lansko poletje celo izbruhnil legar in kjer je vsak čas čas novih epidemij. Od TPD ni mogoče dosegeti, da bi za delavstvo zgradila stanovanjske hiše, zato pa načrtovali je v svetu vsaj drugi faktorji. Ce se lansko leto stavlja predlog, naj tudi razni predlogi poslancev so bili odkazani pristojnim odborom.

Po poročilu referenta odseka prof. Jarca je dobil besedo posl. Tavčar, ki je predlagal, naj se pri splošnem socijalnem skrbstvu za zgradbo stanovanjskih hiš v rudniških revirjih 1 milijon Din. Naglašal je, da je bil sprejet davek na premog, ki so ga že prej hotele uvesti občine v premogovih revirjih same. Govornik je omenjal žalostno sliko stanovanjske mizerije v Trbovljah, kjer je lansko poletje celo izbruhnil legar in kjer je vsak čas čas novih epidemij. Od TPD ni mogoče dosegeti, da bi za delavstvo zgradila stanovanjske hiše, zato pa načrtovali je v svetu vsaj drugi faktorji. Ce se lansko leto stavlja predlog, naj tudi razni predlogi poslancev so bili odkazani pristojnim odborom.

Po poročilu referenta odseka prof. Jarca je dobil besedo posl. Tavčar, ki je predlagal, naj se pri splošnem socijalnem skrbstvu za zgradbo stanovanjskih hiš v rudniških revirjih 1 milijon Din. Naglašal je, da je bil sprejet davek na premog, ki so ga že prej hotele uvesti občine v premogovih revirjih same. Govornik je omenjal žalostno sliko stanovanjske mizerije v Trbovljah, kjer je lansko poletje celo izbruhnil legar in kjer je vsak čas čas novih epidemij. Od TPD ni mogoče dosegeti, da bi za delavstvo zgradila stanovanjske hiše, zato pa načrtovali je v svetu vsaj drugi faktorji. Ce se lansko leto stavlja predlog, naj tudi razni predlogi poslancev so bili odkazani pristojnim odborom.

Po poročilu referenta odseka prof. Jarca je dobil besedo posl. Tavčar, ki je predlagal, naj se pri splošnem socijalnem skrbstvu za zgradbo stanovanjskih hiš v rudniških revirjih 1 milijon Din. Naglašal je, da je bil sprejet davek na premog, ki so ga že prej hotele uvesti občine v premogovih revirjih same. Govornik je omenjal žalostno sliko stanovanjske mizerije v Trbovljah, kjer je lansko poletje celo izbruhnil legar in kjer je vsak čas čas novih epidemij. Od TPD ni mogoče dosegeti, da bi za delavstvo zgradila stanovanjske hiše, zato pa načrtovali je v svetu vsaj drugi faktorji. Ce se lansko leto stavlja predlog, naj tudi razni predlogi poslancev so bili odkazani pristojnim odborom.

Po poročilu referenta odseka prof. Jarca je dobil besedo posl. Tavčar, ki je predlagal, naj se pri splošnem socijalnem skrbstvu za zgradbo stanovanjskih hiš v rudniških revirjih 1 milijon Din. Naglašal je, da je bil sprejet davek na premog, ki so ga že prej hotele uvesti občine v premogovih revirjih same. Govornik je omenjal žalostno sliko stanovanjske mizerije v Trbovljah, kjer je lansko poletje celo izbruhnil legar in kjer je vsak čas čas novih epidemij. Od TPD ni mogoče dosegeti, da bi za delavstvo zgradila stanovanjske hiše, zato pa načrtovali je v svetu vsaj drugi faktorji. Ce se lansko leto stavlja predlog, naj tudi razni predlogi poslancev so bili odkazani pristojnim odborom.

Po poročilu referenta odseka prof. Jarca je dobil besedo posl. Tavčar, ki je predlagal, naj se pri splošnem socijalnem skrbstvu za zgradbo stanovanjskih hiš v rudniških revirjih 1 milijon Din. Naglašal je, da je bil sprejet davek na premog, ki so ga že prej hotele uvesti občine v premogovih revirjih same. Govornik je omenjal žalostno sliko stanovanjske mizerije v Trbovljah, kjer je lansko poletje celo izbruhnil legar in kjer je vsak čas čas novih epidemij. Od TPD ni mogoče dosegeti, da bi za delavstvo zgradila stanovanjske hiše, zato pa načrtovali je v svetu vsaj drugi faktorji. Ce se lansko leto stavlja predlog, naj tudi razni predlogi poslancev so bili odkazani pristojnim odborom.

Po poročilu referenta odseka prof. Jarca je dobil besedo posl. Tavčar, ki je predlagal, naj se pri splošnem socijalnem skrbstvu za zgradbo stanovanjskih hiš v rudniških revirjih 1 milijon Din. Naglašal je, da je bil sprejet davek na premog, ki so ga že prej hotele uvesti občine v premogovih revirjih same. Govornik je omenjal žalostno sliko stanovanjske mizerije v Trbovljah, kjer je lansko poletje celo izbruhnil legar in kjer je vsak čas čas novih epidemij. Od TPD ni mogoče dosegeti, da bi za delavstvo zgradila stanovanjske hiše, zato pa načrtovali je v svetu vsaj drugi faktorji. Ce se lansko leto stavlja predlog, naj tudi razni predlogi poslancev so bili odkazani pristojnim odborom.

Po poročilu referenta odseka prof. Jarca je dobil besedo posl. Tavčar, ki je predlagal, naj se pri splošnem socijalnem skrbstvu za zgradbo stanovanjskih hiš v rudniških revirjih 1 milijon Din. Naglašal je, da je bil sprejet davek na premog, ki so ga že prej hotele uvesti občine v premogovih revirjih same. Govornik je omenjal žalostno sliko stanovanjske mizerije v Trbovljah, kjer je lansko poletje celo izbruhnil legar in kjer je vsak čas čas novih epidemij. Od TPD ni mogoče dosegeti, da bi za delavstvo zgradila stanovanjske hiše, z

Kje je bruc-major?

Tradicijonalna prireditev naših montanistov. — Skok preko kože. — Kako so zeleni bruci skakali.

Akademski klub montanistov je priredil v soboto svojo tradicijonalno rudarsko svečanost »Skok preko kože« v veliki dvorani Tabora.

Ze ob 19. uri se so odpravili zeleni krvavi bruci-montanisti iz Akademskega kolegija po ljubljanskih ulicah in iskali so »bruc-majorja«, ki naj bi jih peljal k rudarski svečanosti na Tabor in jih s skokom preko kože uvedel med rudarje in jim podeli vse pravice in dolžnosti pravih rudarjev. Trinajst jih je bilo letos, zelenih in krvavih, običenih v čedno, črno rudarsko uniformo. V rokah so nosili prizgane rudarske svetiljke in monotonot so prepevali refren: »Kje je bruc major?« Ravnog ta večer je v Ljubljani pritisnil mraz, kakršnega še ni bilo to zimo. Moški z zavihanimi ovratniki in dame v kožuhih so začudeno gledali trinajst brucov, ki so po ulicah iskali s pomočjo dveh »nobel-brucov« svejega bruc-majorja. Zaradi izrednega mraza so ga našli prej nego običajno. Tičal je v Tavčarjevi ulici. Samozavestno je pogledal na zelenice pod oknom in jih kratko nagovoril. Nato se vsi skupaj odšli pred univerzo, kjer so se napotili na Tabor.

Tudi rudarska himna ni mogla brucov ogreti. Mraz je neusmiljenio pritiskal. Brucmajor je zato peljal vse bruce v »Zvezdo«, kjer jim je g. Krapec postregel s topilom čajem, na kar so se napotili na Tabor.

Sredi velike in okusno okrašene dvorane je bilo pet miz. Počez prezidija mizo, napisano na to ob straneh desna in leva »tablica«, sredi med zadnjima brucovska tablica in poleg nje mizica bruc-majorja in dveh nobel-brucov.

Prezidijalno mizo so zasedli odlični gostje. Levo in desno tablico stare »baje« in pevci z dvema »kontrarijama«. Prezidij je otvoril svečeno prireditev.

Silentium absolutum, je zadono po dvoranji iz ust prezidija, ki je nato pozdravil vse goste. Inž. Pehanija, namestnika rudarskega nadzornika St. Starčarja, pokrovitelja prireditve, prof. Kopijlova, namestnika rektorja univerze, dekanata tehničke fakultete inž. Foersterja, direktorja TPD inž. Heinricha, zastopnika akademskih društev »Jadrana«, »Triglav«, zastopnika zagrebske univerze g. Rebeka, zastopnika rednika Zagore itd.

— Ex colloquium! Je zopet zadono po dvoranji.

— Ex colloquium! sta ponovila oba kontrariji.

Tedaj so v dvorano prikorakali bruci z bruc-majorjem na čelu.

— Silentium! je poveljeval prezidij. Brucmajor je prezidiju javil, prav po vojašku prihod 13 zelenih krvavih brucov. Dvorana je potemnila in bruci so močno z rudarskimi svetiljkami korakali okoli omizja. Godba je igrala, bruci so prepevali »Na življi brucmajor!«, občinstvo je pa tako phoskalo.

— Silentium absolutum! Zadonela je rudarska himna: Rudarski stan bodi nam pozdravljen... če gre gore in doline vsem sinovom krepko roko v pozdrav, naj živi, naj živi, naj živi rudarski stan.

— Ex colloquium!

— Bruci, sedite je poveljeval brucmajor. Prizgali so zopet luči in godba je utihnila.

Prezidij: Silentium! Besedo ima g. inž. Pehan.

Brucmajor: Bruci, dvignite se! G. inž. Pehan je pozdravil vse navzoče in oprostil

g. nadzornika Starčarja, ki se radi bolezni ni mogel udeležiti osebno svečanosti. Kakor mornarje uvedejo v krstom na odprttem morju v mornarsko življenje, tako se tudi rudarji akademiki sprejemajo v nevarno rudarsko življenje s skokom preko kože. S tem se zavežo, da hočejo za svoj poklic živeti in umrijeti.

Prezidij je nato pozdravil g. velikega župana dr. Vodopivca in ostale goste. V imenu rektora je bruce še pozdravil prof. Kopijlov in prof. inž. Foerster, ki je brucom razložil, da je skok preko kože simbol poguma, vrček na mizi simbol svobode in rudarske svetiljke simbol idealov, ki jih mora imeti v duši vsak rudar.

— Ex colloquium!

Adlatus je prečital pozdravne brzjavke in nato pozval brucmajorja, naj pripravi bruce za skok. Bruci so odkorakali na oder, v rokah so držali vrček piva. Za njimi so stali kumi in skakanje preko kože se je pričelo. Koža sta držala prof. Plazik in prof. Gostiša.

— Bruc Št. 1, je zaklical brucmajor.

Bruc Št. 1 je stopil na sodček piva z vrčkom v roki.

— Ime? je vprašal brucmajor.

— Y. J.

— Narodnost.

— Jugoslovenska!

— Geslo?

— Težko vuku bez jarca, a rudaru brez kožarca.

— Pij!

— Skoči!

Bruc preskoči kožo, poljubi brucmajorko in vsi mu čestitajo. Sedaj ni več zelen, krvav bruc. Preskočil je kožo in je enakovreden vsem drugim. Tako so skakali bruci in provili svoja gesla ob plosku in smehu vseh gostov.

Slišala so se še med drugimi gesla: Zapaj vase in v svoje kline! Ljubezen je bila ljubezen še bo, ko bruce ždavljati na svetu ne bo. V delu in slogi je moč rudarstva. Ptica leti visoko, a rudar — globoko. V rovih ropot krampon in koles, a zgoraj rast, smeh in ples. Delaj in zahtevaj!

Predzadnji bruc je imel tremo. Trenutno je pozabil na svoje geslo. Nekolikokrat se je zaletel in končno izbrisnil: Kdor je možak, strupene se rupe ne branji, sladke se nikdar ne upijani. Zadnji bruc se je ozreal: Vince v čašah se smeje, srca vesela nam greje, kdor pa ni za to rado, naj varje dom in greje babo!

— Pij! mu je ukazal brucmajor. Nagnil je čašo, toda izpil ni.

— Pij!

— Još pij!

Končno je izpraznil čašo in dokazal, da je za to raboc.

Svečanost je bila končana in začela se je rudarska zabava s plesom.

Vrstno vložilsko orodje in ga je izročil policiji. Zanimivo je, kako se oba vložilska za zagovarjata. Odvetnika Kranjčevića sta prosila, naj bi jih zagovarjal. Sporočila sta mu, da nista vložilca, temveč sta le hotela postati in sta se na to pravljala. V banki načoženega denarja nista ukradla, temveč je last Miškovega očeta, ki ju je poslal v Jugoslavijo, da bi otvorila veliko trgovino s perjem. Priznavata tudi, da sta falsificirala dokumente tvrdke Barbaric. To pa samo zato, ker sta se bala, da bi jima oblast kot tuječima, ne prepovedala trgovanja. Priskrbela sta si pooblastilo domače tvrdke s ponarejenimi listinami. Končno priznavata, da sta nameravala vložiti v poštno poslopje, vendar tega mesta poskusila in ne moreta biti kaznovana. Zagrebška policija pričakuje podatke o obeh vložilcih od praska police, posebno še o velikem vložu, ki sta ga izvršila v Pragi.

★

Včeraj se je šofer avtotaksa Dragutin Švegelj zamanil trudil, da bi premaknil svoj avto z mesta v Gunduličevi ulici. Stopil je z voza, da bi pogledal, zakaj se avto punta. Komaj je šofer stopil na cesto, že se je sprožil avto sam in odrijdal po Gunduličevi ulici proti lici, kjer se je zaletel z vso silo v izložbo trgovine Neuman. Avto brez šoferja je izložbo popolnoma razbil in napravil lastniku trgovine Franu Metelku znatno škodo. Okoli začaranega avtomobila, ki podira sam izložbo, se je nabralo številno radovalno občinstvo. Pristopil je tudi stražnik in ko je zagledal razbito izložbo, je hotel zapisati neprevidnega šoferja. Med tem je pritekel za avtom tudi šofer. Naglo je sedel v voz in izginil stražniku izpred oči. Stražnik je klijub temu zvedel za šoferjevo ime in redarstvo je šoferjevo arretiralo. Šofer je izjavil, da se mu je mudilo na kolodvor in se je zato z vozom odpeljal, ne da bi se javil stražniku.

Prosjeta

Repertoar Narodnega gledališča v Ljubljani.

DRAMA:
Začetek ob 20. uru zvečer.
Torek, 20. decembra. Dva bregova. Red A.
Sreda, 21. decembra. Boljši gospod. Red B.
Četrtek, 22. decembra. Žapto.

Petak, 23. decembra. Sodnik Zalamejski, pre;
mijera. Premierski aboma.

Sobota, 24. decembra. Zaprt.

OPERA:
Začetek ob pol 20. ur zvečer.

Torek, 20. decembra. Faust. Red D.

Sreda, 21. decembra. Žapto.

Četrtek, 22. decembra. Čarobna piščal, premierska.

Petak, 23. decembra. Žapto.

Sobota, 24. decembra. Žapto.

★

Sprememba repertoarja. Ker je g. Zinka Vilfan-Kunceva, ki bi moral danes nastopiti v Verdijevem »Trubadurju« brzjavila, da leži bolna v Beogradu na angini je neobhodno potrebna sprememba repertoarja in sicer imata danes v torek 20. t. m. predstave slednje abonma: v drami red A »Dva bregova« v operi red D »Faust«. Ker so pri tem vremenu pevci v veliki nevarnosti radi prehlaada prostojo občinstvo, da vpošteva sicer neljube spremembe.

V petek, dne 23. t. m. ob 20.00 v ljubljanskem drami predstavi Calderonovega »Sodnika Zalamejskega«. Drama spada med najboljša dela svetovne dramatične literature v pomeni po snovi ena najzanimivejših po konpoziciji pa sponk v sicer klasične španske drame. Prevod in prireditev dela za slovensko gledališče je oskrbel Oton Župančič. V vlogah nastopajo ge. Mira Danilova, Juvanova, Debelakova in g. Cesar, Skrbinek, Gregorin, Danilo, Povhe, Peček, Lipar, Jerman in drugi. Režijo ima g. Ciril Debevec. Sceno je naslikal po načrtih g. profesorja Vavpotiča g. V. Skrusnja Glasbeni tečke zložil g. kapelnik Balatka.

Abonente reda A opozarjam, da imajo danes zvečer v drami predstavo in sicer Leskovčev drama »Dva bregova«. V današnjem »Jutru« je namreč pomotoma vsedl krijev stavca izostal dramski repertoar za torek 20. t. m.

ZBORI. Mesečna revija za novo zborovsko glasbo, urejena Zorko Prelovcem, izdaja pevska društvo »Ljubljanski Zvon« v Ljubljani, 11. in 12. Številka. — Veselina: Za noši unverzo. Pesnički in laiki skladatelj. Pevska društva, Zgodbina pevskih društev. Glasbeni listi. Nove skladbe in izdale. Koncertna in opera kronika. Razno. Listnica uredništva in uprave. Glasbeni del: Dr. G. Ipavec: Stovo od doma. L. Zepič.

Umolnila je. Vsi so napeto poslušali. Prosili so jo, naj razvije svoj načrt do konca. In Jeanna je nadaljevala:

— Zvedeti moramo za taine generala Enona. Z njimi se napoti Kelios v Pariz, kjer zaprosi za sprejem pri ministrskem svetu in mu predloži naše pogone. Ce bodo ti pogoni sprejeti, bo general Enone osvobolen in taine ostanejo za vekomaj pokopane. Ce pa pogoni ne bodo sprejeti, bo general Enone usmrčen in taine pridejo v lavnost.

— Imenitno! — je dekal Kelios. — toda ministrski svet bo zahteval od meni dokaze, da so taine res v mojih rokah.

— Dokažeš mu s tem, da vržeš na mizo dva ali tri fonografske vretenca, na katerih bo zabeležen del Enonovih razkritij.

— Toda teh razkritij nimamo! — je trdil Kelios svoje. — dobrati ih moramo poprej od generala Enona.

— Seveda!

— To se nam nikoli ne postreči. Enone se ne ustraši nobenih groženj, niti muk.

— Da, toda če zadenemo negov ponos in vzbudimo v njem željo po osvobojni, smo na koncu.

— Kako misliš to?

— Načrt že imam. — je odgovorila

En fantič je prišu. E. Adamič: Ura bije, J. Ocvirk: Kralj Matjaž, moški zbori. V. Mirk: Dlja ročica, A. Jobst: Požiček, G. Pregeč: Da bi jaz znaš, ker je mol ... S. Santel: Uspavanica, mešani zbori. — Naročalna na »Zbor« za leto 1928 je ista kot letos, le Dn 40., naročniki naj jo takoj obnovi!

Mariborsko gledališče vprizori pred praznikom Škopskega klasičnega komedija: Kar hčete v torek, 20. dec. za ab. C. prekrasno opero »Madame Butterly« v sredu za ab. D. in nad vse simpatično sprejeto novo opero »Takrat v starih časih« v četrtek za ab. A. Drama študira Wedekindovo »Glasbo« in Dante Signorinijevo moderno komedijo »Živelni tatovi«, opera pa Verdijevo veliko opero »Pies v maskah«.

Božična razstava kanarčkov v Ljubljani

Pravična ocena petja harških vrvivcev po razsodniku na razstavi ni tako lahka. Oni, ki se hoče posvetiti razsodniški stroki, mora dokazati, da se peča z gojivljivo teh vrvivcev najmanj 5 let. V dveletnem poznejšem kurzu, ki obstoji le v Nemčiji in na Čehoslovaškem, mora tak priravnivnik obvladati vso tozadovno teorijo ter imeti izborni posluh ter fin čut, iz česar sledi, da tak izpit zahteva veliko truda in tudi materialnih izdatkov. Razsodnik oceni vrvivca s točkami v trenutku, ko mu pojde zaporedna razina melodije, kakor jih že izpove, manj ali več, v harmoničnem skladu glasu, ali hripcavo, ali pa v glasu, ki je za uho neprilepen. Gojitelji mora biti potemtveni več na pravilnem petju kot nekak manj kvalificiran razsodnik, da more iz svojega zboru izbrati najboljše pevce za oceno in razstavo.

To izbiranje povzroča veliko skrbi, nevolje in mestoma tudi živčne napetosti. Motenje med tem, večječnosti potrebnim posluhom, bi seveda slabno naletelo. Kaj je gojitelju v takem momentu za zajutrek ali kosošlo: te vsakdanje navade so njemu manj važne, kaiti gre se le za to, da dobije njegovi ljubljenci najboljšo oceno. Razsodnik vzame v svojo ocenjevalno sobo po 1 kolekciji, t. j. 4 klešte s štirimi pevci. Tekom pol ure mu mora vsak vrvivec pokazati kaj zna, kar se tudi večno zgoditi. Ocena razstavljenih pevcev traja navadno 2 dni, od 8.-12. in 14.-18. ure. Letos se vrši III. taka razstava v telovadnici ženskega Liceja v Ljubljani. Pakovost ocejanja je torej namenjeno v enaki meri prebivalcem naših mest, ki so vsakdanje navade po njemu manj važna, kaiti gre se le za to, da dobije njegovi ljubljenci najboljšo oceno. Razsodnik vzame v svojo ocenjevalno sobo po 1 kolekciji, t. j. 4 klešte s štirimi pevci. Tekom pol ure mu mora vsak vrvivec pokazati kaj zna, kar se tudi večno zgoditi. Ocena razstavljenih pevcev traja navadno 2 dni, od 8.-12. in 14.-18. ure. Letos

Dnevne vesti.

V Ljubljani, dne 20. decembra 1927.

Vprašanje okrnitve univerz v aktualnem štadiju. V nedeljo so prispevali v Beograd rektor ljubljanske univerze dr. Rajko Nachtingal in univ. profesorji dr. Dolenc, dr. Zupančič in dr. Kidič, ki zastopajo ljubljansko univerzo v komisiji, ki jo je imenovalo prosvetno ministrstvo, da razpravlja o redukciji fakultet. Komisija ima na nalogu pričušči to vprašanje in stavitv ministerstvu konkretno predloge Priprave za ukinjenje fakultet, med njimi tudi medicinske in tehnične fakultete v Ljubljani, so torej stopile v akutem štadiju. Politični krogi izražajo bojan, da je ukinitev poednih fakultet v vladu že sklenjena, da pa hočejo to vprašanje zamaskirati z omenjeno komisijo, ki naj bi vsaj formalno nosila odgovornost za ta korak vlade, proti kateremu je javnost že vnaprej nastopila z ogroženimi protesti.

Redukcija gledališč. Prosvetno ministrstvo je začelo razmišljati, kako bi se dale odpovativi tazne finančne in upravne težkoči, ki se pojavljajo v naših gledališčih več ali manj že od početka. Novi proračun predvideva za oblastna in potujoča gledališča 3.500.000 Din kredita, kar ni niti polovica svote, ki jo je dajala država doslej enemu oblastnemu gledališču. Ker so denarni sredstva tako omejena, je začelo prosvetno ministrstvo razmišljati o tem, da b' se poedina gledališča združila. Sarajevsko in splitsko gledališče naj bi se združilo v eno pod imenom »Jadransko bosansko gledališče«, mariborsko bi se priključilo ljubljanskemu, dočim bi ostalo skopjansko za vso Južno Srbijo. Pa tudi s tem načrtom prosvetno ministrstvo ni zadovoljno. Baje namerava vsa gledališča, izvzemši skopljansko, združiti v eno za severozapadne oblasti, ki bi tvorilo nekako centralno državno gledališče. To gledališče bi gostovalo po vseh pokrajinskih mestih in bi prirejalo tudi ljudske predstave. V kolikor je sploh mogoče govoriti o praktični izvedljivosti tega načrta in kakšne bi bile posledice združitve vseh gledališč v eno centralno gledališče, se še ne da povedati. Gotovo pa je, da bi centralizacija gledališč ne dosegla onega efekta, ki si ga obeta prosvetno ministrstvo.

Občinske volitve v Slavonskem Brodu. 15. januarja se bodo vrstile v Slavonskem Brodu občinske volitve, za katere je vloženih pet list. Zanimivo je, da je vložena lista samostojnih in Davidečevih demokratov z radičevimi, kar dokazuje, da se bliža čas, ko bo združena demokracija na stoplju proti reakciji.

Zračni promet med Beogradom in Zagrebom. Pred dnevi so se mudili v Brodu predstavniki naše avijatike, ki so razpravljali o tem, da bi postal Brod postajališče v zračnem prometu med Beogradom in Zagrebom odnosno baza druge zračne proge Brod - Sarajevo - jadranska obala.

Iz prometne službe. Za načelnika prometnega oddelka direkcije državnih železnic v Zagreb je imenovan dosedanjši šef odseka ekonomskoga oddelka Ferdo Veber; v višjo skupino je pomaknjen uradnik pri generalni direkciji državnih železnic v Beogradu Lovro Svetina, za postajanačelnika v Nišu je imenovan dosedanjši postajanačelnik v Vinkovcih Fran Štok.

Napredovanje rezervnih oficirjev. Napredovali so v pehoti za rezerve kapelane II. klase poročniki Izidor Picek, Josip Planer, Vojko Koprivnik, Janko Murek, Veljko Oražen, Hinko Stern, Stefan Zavodnik in Zvonimir Pipš; za rezervne poročnike podporočniki Vekoslav Palek, Franc Repič, Josip Fichtler, Gabrijel Pirkmayer, Karel Krišanek, Olon Mašek, Dragotin Vrhovčak in Slavko Dragoner; v inženjerski tehnični stroki za rez. administrativnega poročnika podporočnik Anton Bajec - vsi z rangom od 10 marca 1924. Z rangom od 23. marca 1925 so napredovali za rez. kapetana I. klase kapetana II. klase Franjo Pilc in Branko Traven; za rez. poročnike pa podporočniki Ferdinand Schöner, Albin Zavrl in Marijan Kleč.

Aljehinova proslava v Beogradu. V nedeljo se je vršila v prostorih Saveza ruskih književnikov in novinarjev v Beogradu Aljehinova proslava povodom njegove zmage na mednarodnem šahovskem turnirju. Proslava se so udeležili mnogi ruski šahisti, med njim tudi znani šahovski mojster Levin.

Razid društva. Izobraževalno društvo »Slovenska Krajina« v Črenšovcih se je po sklepku izrednega občnega zborna prostovoljno razšlo.

Razpisane sodne službe. Pri dej. sodišču v Ljubljani se odda mesto pisarniškega predstojnika. Prošnje je treba vložiti do 10. januarja. Pri okrožnem sodišču v Mariboru se odda mesto pisarniškega asistenta. Prošnje je treba vložiti do 15. januarja. Pri okrožnem sodišču v Novem mestu se odda mesto pisarniškega predstojnika. Prošnje je treba vložiti do 10. januarja. Pri okrajnem sodišču v Rostanjevcu se odda mesto sodnega predstojnika. Prošnje je treba vložiti do 25. januarja.

Razpisane zdravniške službe. Oblastna uprava humanitarnih fondov pri direkciji državnih železnic v Ljubljani razpisuje službe honorarnih prometnih (rajonskih in provinčnih) zdravnikov in sicer: po eno mesto z uradnim sedežem v Boh. Bistrici, Brežicah, Borovnici, Celju, Črnomlju, Dolnji Lendavi, Dravogradu, na Grosupljem, Jesenicah v Karlovici, Kočevju, Kranjskigori, Kamniku, Kranju, Logatu, Litiji, Murski Soboti, Metliki, Ormožu, na Polzeli, Pragerskem, v Prevaljah, Rogaški Slatini, Ribnici, Rušah, Radovljici, Slov. Bistrici - v mestu, v Slov. Konjicah, Sevnici, Slovengradcu, pri Sv. Juriju, v Škofji Loki, St. Vidu pri Stični, St. Iiju, Trebnjem, Vižmarjih, na Vučenici, v Velenju, in na Zidanem mostu, po dve mestu v Čakovcu, Novem mestu in Ptaju ter po šest mest v Ljubljani in v Mariboru. Prošnje je treba vložiti do 31. 1. m.

Iz Uradnega listca. Uradni listec št. 125 z dne 19. t. m. objavlja ribarski zakon z dne 18. avgusta 1888. veljaven za vojvodino Kranjsko in dve naredbi dež. predsednika na Kranjskem k ribarskemu zakonu.

Smrtna kosa. Danes je umrl v Ljubljani hčerka g. dr. J. Lebarja Zlatica. Neizprosna smrt jo je ugrabila roditeljem pred božičnimi prazniki, ki so v prvi vrsti praznici naših malčkov. Pogreb bo v sredo ob štirih iz Knaflejeve ulice 10. Bodí lahka zmajica. Težko prizadetim roditeljem naše iskreno sožalje!

Ljudska samopomoč za vse stanove preskrbi v zasigurnu otrokom in odraslim po 1, 2, 4, 10 do 16 tisoč Din denarne podpore. Pristopite hitro! Za stare od 50 do 80 let je samo do 31. tm. Z dopisnico javiti pristop, - naslov je: Ljudska samopomoč v Ljubljani c. n. Rožnik 29 ali Maribor. Aleksandrova c. 45-II. 987-n

Vsek želi, da napravi za božič svoji družinski veselje s kakim darom. Tako hočemo tudi mi razveseliti bedne slepe s podparom in jim olajšati bedno trpljenje. Zato prosimo p. v občinstvo, da nam gre pri tem na roko in se spomni s kakršnimi kolari darom bednih stepih. Mladičare sprejema Podporno društvo slepih Ljubljana, Wolfova 12. - Vsek najmanjši dar (v blagu ali denarju) dobrodošel.

Silvester na Taboru

Bogat, zabaven spored

Iz Ljubljane

Iz 22 stopinj po ničlu je kazal danes zjutraj ob 7. termometer, kar je ob tem času v naših krajih padel redki pojav. Mraz je pritisnil že ponovi in je topomer ob 18. kazal 17 stopinj C pod ničlu, o polnoči pa 18 stopinj C. Danes zjutraj so vsa okna zamrznjena, vse je pokrivalo gosto ivje. Kmetje, ki so prihajali iz okolice, so bili popolnoma prezbebi v pobleni od ivje. Barometri stelo zelo visoko in kaže 768 milimetrov. Tekom določnega je mraz stopnjema pojedaval in je topomer ob 8. kazal že 20 stopinj pod ničlu, opoldne pa 16 st. C. Vsesko-kor je Ljubljana z današnjim dnem odnesla rekord v mrazu, kajti iz vseh ostalih krajev Evrope javljajo, da je znašala najvišja temperatura 20 stopinj C pod ničlu. Vremenska poročila pravijo, da se bo mraz še stopnjaval in da doseže svojo kulminacijo še v januarju. Najhujši mraz je bil v Ljubljani zabeležen nekako pred 20 leti, ko je temperatura padla na 28 stopinj C pod ničlu.

Obrtna vest. Pri zadruži urarjev, zlatarjev, optikov, graverjev in pasarjev v Ljubljani se je vršilo dne 23. novembra t. l. pomočniška preizkušnja, katere se je udeležilo pet kandidatov in ena kandidatinja. Od teh pripadajo štirje urarsi eden zlatarski in eden pasarski obrti. Zadruga ležeči pri tej preizkušnji v svoji kroniki posebno važnost s tem, da se je udeležila preizkušnje prvič oseba - ženskega spola in sicer za urarsko stroko. Še bolj značilno pa je to, da je napravila ženska kandidatinja izmed vseh kandidatov urarske stroke, tako v praktičnem delu, kakor teoretično, preizkušnjo z najboljšim uspehom. Preizkušnjo je napravilo pet kandidatov, dočim mora en kandidat urarske stroke preizkušnjo čez pol leta ponavljati, ker ni imel toliko usposobljenosti, kolikor se mora zahtevati od novo izčenega pomočnika. Pri tem opozarja zadružna vse moštne ozirčlane, da posvetijo vajencem večjo pažnjo tekoma učne dobe glede strokovne izobrazbe. Nikakor ne more biti za mojstra vseeno, če je vajenec pri preizkušnji ocenjen z nezadostnim redom, ker je tudi on več ali manj odgovoren za vajenčev strokovno znanost. Če pa vajenec sploh ni sposoben za ali ono obrt, se vendar lahko ugotovi že v času poskušnje pri nastopu učne dobe in je takega vajenca že takrat odslovliti. Glavni pogoj izčenega pomočnika ni nikakor ta, da se je kot vajenec le učil štiri leta, marveč ta, da tudi kaj razume in zna.

Iz Vstop na božično razstavo umetnin v Ljubljani je v času od 20. do 24. tm. vsakega prost. Slovenski umetniki so priredili tu v okrilju uprave Ljubljanskega velesejma razstavo umetnin, t. j. slikarstva ter keramične umetnosti. Ne samo, da tu zmore vsak ljubitelj prave umetnosti izbrati in kupiti umetnost, ki mu je vše - cene so zelo primerne - ampak ima prireditve tudi velik vzgojno - kulturni pomen. Razstava pokaže vsakemu, da zamore imeti za isti denar pristo domača umetnost, ki ji je vrednost z leti vedno večja, kakor ga sicer izda za razne tovarniške množinske predmete, ki so sami po sebi z umetniškega vidika brezvredni. Take razstave pomenjajo slovensko vzgojo in le želite je, da bi naša javnost z nakupom razstavljenih umetnin omogočila še daljne prirejanje razstav umetnim po domačih umetnikih.

Iz Ljubljanski kožni sejem 1928, dne 23. januarja, bo tudi to pot velik dobrobit ne samo za naše lovec, nego za naše splošno gospodarstvo. Lovska zadružna in uprava Ljubljanskega velesejma, sta zdrženi v »Divlji koži«, ki skrb za prodajo kožuhovine. Njena najvažnejša naloga je organizacija skupne prodaje kožuhovine, da izostane nezdrava škodljiva konkurenca, katere žele ponajveč tudi, večkrat tudi domači kupci ter da je blago pravilno ocenjeno. Kožuhovino ni lahko oceniti pravilno in dogodi se nestetočkat, da kupci previrajo nevečerga in prezaupnega prodajalca. Pri skupni prodaji to izostane, ker so že pred prodajo vse kože strokovno po večjakih ocenjene. Oddelek »Divlja koža« na velesejmu v Ljubljani že sprejema blago in zamore

že poslati vse zbrane kože na njen naslov. Ce vam ni kaj jasno, obrnite se pismeno po navodila, ki jih z obrato pošto brezplačno dobite.

Imitacija biserov in koral v veliki izbiri pri Fr. Čuden. Presernova 1. 136-L

Il počasno spominja pokojne gospodine Gabriele. Pladunz je darovala rodbini gosp. postajalnčnika Ludvika Podpornemu društva slepih, Ljubljana, Wolfova 12, 50 - Nafiskrniča hvala.

Il Javno predavanje. V sredo ob osmih zvečer priredi Društvo za pospeševanje ciljev Lige narodov svoje prvo predavanje. Predava društveni tajnik, prostveni referent g. dr. Pavel V. Brežnik, o Mednarodnem institutu za umstveno sodelovanje v Parizu. Predavanje se vrši v prostorih Francosko - Jugoslovenskega kluba v Narodnem domu, pritliče desno. Vstop vsekomur prost.

Il Božični dar klavirski mladini! V središču v Ljubljani zgodili se 10 povestiv za klavirski mladini. Zbirka lahkih rondojev na podlagi narodnih pesmi. Izide sreda tedna pred prazniki v založbi pesvkega društva »Ljubljanski zvon«.

Il Mladični dar klavirski mladini! V središču v Ljubljani zgodili se 10 povestiv za klavirski mladini. Zbirka lahkih rondojev na podlagi narodnih pesmi. Izide sreda tedna pred prazniki v založbi pesvkega društva »Ljubljanski zvon«.

Il Mladični dar klavirski mladini! V središču v Ljubljani zgodili se 10 povestiv za klavirski mladini. Zbirka lahkih rondojev na podlagi narodnih pesmi. Izide sreda tedna pred prazniki v založbi pesvkega društva »Ljubljanski zvon«.

Il Mladični dar klavirski mladini! V središču v Ljubljani zgodili se 10 povestiv za klavirski mladini. Zbirka lahkih rondojev na podlagi narodnih pesmi. Izide sreda tedna pred prazniki v založbi pesvkega društva »Ljubljanski zvon«.

Il Mladični dar klavirski mladini! V središču v Ljubljani zgodili se 10 povestiv za klavirski mladini. Zbirka lahkih rondojev na podlagi narodnih pesmi. Izide sreda tedna pred prazniki v založbi pesvkega društva »Ljubljanski zvon«.

Il Mladični dar klavirski mladini! V središču v Ljubljani zgodili se 10 povestiv za klavirski mladini. Zbirka lahkih rondojev na podlagi narodnih pesmi. Izide sreda tedna pred prazniki v založbi pesvkega društva »Ljubljanski zvon«.

Il Mladični dar klavirski mladini! V središču v Ljubljani zgodili se 10 povestiv za klavirski mladini. Zbirka lahkih rondojev na podlagi narodnih pesmi. Izide sreda tedna pred prazniki v založbi pesvkega društva »Ljubljanski zvon«.

Il Mladični dar klavirski mladini! V središču v Ljubljani zgodili se 10 povestiv za klavirski mladini. Zbirka lahkih rondojev na podlagi narodnih pesmi. Izide sreda tedna pred prazniki v založbi pesvkega društva »Ljubljanski zvon«.

Il Mladični dar klavirski mladini! V središču v Ljubljani zgodili se 10 povestiv za klavirski mladini. Zbirka lahkih rondojev na podlagi narodnih pesmi. Izide sreda tedna pred prazniki v založbi pesvkega društva »Ljubljanski zvon«.

Il Mladični dar klavirski mladini! V središču v Ljubljani zgodili se 10 povestiv za klavirski mladini. Zbirka lahkih rondojev na podlagi narodnih pesmi. Izide sreda tedna pred prazniki v založbi pesvkega društva »Ljubljanski zvon«.

Il Mladični dar klavirski mladini! V središču v Ljubljani zgodili se 10 povestiv za klavirski mladini. Zbirka lahkih rondojev na podlagi narodnih pesmi. Izide sreda tedna pred prazniki v založbi pesvkega društva »Ljubljanski zvon«.

Il Mladični dar klavirski mladini! V središču v Ljubljani zgodili se 10 povestiv za klavirski mladini. Zbirka lahkih rondojev na podlagi narodnih pesmi. Izide sreda tedna pred prazniki v založbi pesvkega društva »Ljubljanski zvon«.

Il Mladični dar klavirski mladini! V središču v Ljubljani zgodili se 10 povestiv za klavirski mladini. Zbirka lahkih rondojev na podlagi narodnih pesmi. Izide sreda tedna pred prazniki v založbi pesvkega društva »Ljubljanski zvon«.

Il Mladični dar klavirski mladini! V središču v Ljubljani zgodili se 10 povestiv za klavirski mladini. Zbirka lahkih rondojev na podlagi narodnih pesmi. Izide sreda tedna pred prazniki v založbi pesvkega društva »Ljubljanski zvon«.

Il Mladični dar klavirski mladini! V s

Čarobna piščal

K premieri v Ljubljani.

Prostožiderska operal V dunajski prostožiderski loži sta se sešla kapelik in c. kr. komorni skladatelji Wolfgang Amadeus Mozart in ravnatelj dunajskih gledališča na Wiedenu ter se dogovorila za novo opero. Ravnatelj Emanuel Schikaneder, bivši siromašen goslač, se je bil oženil s hčerjo gledališkega ravnatelja, postal igralec in pevec, a kmalu sam gledališki ravnatelj in se le poizkušal celo kot spretan dramatik. S svojo družbo je prišel iz Augsburga v Avstro-Ogrsko, igral po raznih mestih ter bil gledališki ravnatelj tudi v Ljubljani. Naposlед postal ravnatelj dunajskoga gledališča, ki ga je polnil z drastičnimi sredstvi, misleč le na polno hišo in polno blagajno. Bil je neugman holodri; lep, visok mož, lehkonsmil ženskar, Salijvec, zapravljivec, izvrsten komik in dobrer večer na odru, a vedno do nosa tičec v dolgovih. V gledališki obrti pa velik praktik, ki mu ni bilo nič preslabo, samo da mu je neslo.

Marca l. 1791 je bil zopet v obupni denarni stiski. Preveč denarja je zaigral, zapil in zaljubil. Mozart naj bi ga rešil iz zadrage. Ima v prostožiderski loži te pregovoril genijalnega tavarišča, naj mu uglaši besedilo »Carobno piščal«, zajeto iz Wielandovega »Oberonca«. Besedilo je bil napisal Karl Lud. Giesecke, bivši libretist in kasnejši profesor mineralogije ter član kraljeve akademije v Dublinu. Schikaneder je to Gieseckemu besedilo le neznamno izpremenil in obogatil z dvema komičnima osebama (Papageno in Papagena).

Mozart je »Carobno piščal« komponiral poleti 1791. Dasi je sam s svojo obiteljo živel v veliki, trajni mizeriji, ni zahteval za svoje delo nobenega placila; samo to si je izgovoril, da morajo druga gledališča kupiti partituro in knjigo le od njega. Schikaneder je Mozartu obljubil vse, a izpolnil ničesar. Dne 30. sept. 1791 je Mozart sam dirigiral premiero v wiedenskem gledališču. Opera je dosegla kolosalen uspeh in s prvimi 24 predstavami je Schikaneder zaslužil čistih 8000 gold., za takrat ogromno vsto. Leto nato se je igrala v plesu »Carobno piščal« na mnogih održih, a Mozart ni žej zasluziti prav ničesar in prodal niti ene partiture in knjige. Predajal jih je namreč že Schikaneder. In Mozart je pa dejal: »Tak lump! — storil pa mi ničesar v lastu v obiteljski koristi.«

Komponiral je le še svojo labodjo pesem, veličastni »Requiem«, že teško bolan, in le je istega leta, 4. decembra 1791 umrl v največji bedi. Ker je bil prostožider, ga ni moral noben duhovnik prevideti. Le z največjim poniranjem same sebe se je Mozartovi sestri posrečilo pregovoriti tako duhovnemu brezravnemu osebu (Sofiji). Je pisalo dosledno: »ich hatte viele Mühe, einen solchen geistlichen Unmenschchen dazu zu bewegen«, da je posetila že umirajočega genija . . .

Ker je Mozartova žena ob moževi smrti sama bolna ležala, se ni nihče brigal za pokojnikov grob. Med pogrebom je silno snežilo in po ceštah je bilo globoko blato. Tako so spremili prijetelji Mozarta le do mestnih vrat, nato so se vrnili domov Rakev z Mozartovim truplom so temno položili v skupni grob dunajskih beračev. Ko je Mozartova žena ozdravila, ni mogla več najti groba, ker jih je medtem nastalo že vec. Tako je ostal Mozart grob sploh neznan, in nagrobnik kaže le približno kraj, kjer se je združil s prstjo eden največjih skladateljev vseh časov in vseh narodov.

Tudi veseljak Schikaneder je končal nesreč-

no. Doslepar se je do velikega imetka, a njezina zapravljivost in vojna z Napoleonom leta 1809 sta ga vrgli v popolno bedo in blaznico, kjer je l. 1812 umrl.

»Carobna piščal« je bila zadnjina, 23. Mozartsova opera, prav za prav sprevoga ali prostožidersko tendenčno pravljica čisto ljudskega, romantičnega značaja z mnogo komike, fantastike in idealne ljubezeni. Schikaneder je hotel pač Carobno burko, efekten spektakel za najširše sloje; toda Gieseckjev tekst z idejami prostožiderskega v Mozartova glasba sta Schikanedrov naman onemogočila. Po premieri pa je dejal farnozni ravnatelji: »Da, opera ugaja; ugajala pa biše boli, ake bi mi Mozart toliko reči v nji ne povaril!«

Gotovo je besedilo za galerijo in preprosto publico silno zanimivo in izredno pestro čudovali dogovor in oseb, a tehnično je slab zaročilo neštevilnih izprememb. Iz besedila pa zvezno načela prostožiderskev: Bodí vztajen, čist, potrežljiv, močič, resnicoljen ob vseh sestnosti, braber, plemenit in nikoli maščevalcev! Bodí mož Svet načel vladajo resni, zreli moži, ki naj se jim zene pokor. Zvezna ljubezen, spobsna žrtve, donaša najvišjo reči. Moder mož se ne meni, kaj čenča sodrga. Vraže morajo izginuti, fanatizem izumreti. Potem zakrajuje na zemlji rajski mir in človek postane božanstven.

Vsebina pravljice pa je: Vladar posvečencev (prostožiderskev) Sarastro je kraljici noči odvele hčer Pamina, ker mu je njen oče izročil ne le vladu, nego tudi vzgojo hčere in usodo žene. Ker žena, kraljica noči, tega jerobstva ne prizna, je Sarastro vzel Pamina in odvel na svoj dvor sestni svetec.

Princ Tamino prejme od kraljicnih treh band Paminino sliko in se zaljubi vanjo. Odide po svetu, da jo najde in reši iz Sarastrove oblasti. Po raznih budih preizkušnjah, ki jih prestane s hrabrostjo molkom in vztajnostjo, spozna princ Sarastrovo plementitost in dobi Pamina za ženo.

Princa Tamina spreminja povsod veseli ptičar Papageno, fant, ki misli le na polno skledo, polno časa in na lepo žensko Blebeta, je, bolazivec, laživec, omahljivec, a sicer dober, zvest človek. Tudi on prejme za končno placičlo staro babo, ki se izpremeni v zalo deklec, Papagenu. Zastopniki za uporno, maščevalna, osabnica kraljica noči, ki streže Sarastro po življenju, njena tri dame in živinsko strastni zamore Monostatos: vsi so kaznovani.

Zastopniki plementnosti pa so poleg Sarastro, Tamino, Tamina, Papagena in Pagene tudi egipčanski duhovnik (prostožider).

Mozart le k tekstu napisal poleg uverture in orkestralnih mediger še 21 aril, dueton, terceto, kvinteto, zborna, finala in marš. Ludwig Relstab le pisal l. 1844:

»Dasi je Mozart napisal to svojo opero za dunajsko ljudsko gledališče in jo skromno pridružil onim vedrim, takrat tako priljubljenim šaljivim čarobnim igram, vendar ni nobeno nujno delo tako težko uprizorljivo kakor to Prav posebne razmere so to povzročile: pisal je za izjemno dobro organiziran personal, v katerem je bila sopranistka, ki je imela glas najbolj izrednih višin; poleg te (kraljice noči) sta potreben dve dečki pevki za Pamina in Papagenu ter je treba še šest visokih sopranoz za dame in geline.«

Gosp ravnatelj Polič se je torej smelo lotil silno težke naloge, zlasti ker imamo premalo sopraniških v karje v operi l. 19 različnih parti. V tehničnem oziru je »Carobna piščal« takisto komplikirana in zaradi premognih prioritosti za

Mag. št. 35851/ref. VIII.

Razglas.

Po določilih čl. 50, 51 in 82 uredbe o zatirjanju načeljivih bolezni, izdane na podstavi čl. 180. finančnega zakona za l. 1927/28, razglašene v Uradnem listu št. 109, z dne 26. oktobra 1927,

se morajo dati obvezno pregledati glede odprte tuberkuloze in morajo predložiti dokaze, da ne bolujejo zanj:

1.) Dajilje, ki stopajo v službo.

2.) Vsi delavci, ki obdelujejo živilske potrebščine (v mesnicah, kruharnah, pekarnah, gostilnah, hotelih, kavarnah, slaščarnah itd.).

3.) Vsi mlekarji in njih domačini. Ti morajo predložiti tudi potrdilo o zdravju molznih krv.

4.) Vsi delavci v brivnicah.

5.) Robdine, ki sprejemajo v stanovanje in na hranilo tuje otroke (dijake), morajo predložiti dokaz, da ni nihče izmed domačinov bolan za tuberkulozo.

6.) Osebe, ki se postavljajo pri otroških napravah

Potrdila o pregledih izdajajo brezplačno mestni občinski in srezki zdravniki, okrožni uradi za zavarovanje delavcev; potrdila se morajo obnoviti vsakih 6 mesecov. Uslužbenici, člani bolniških blagajn (OUZD) dobata potrdila pri svojih pristojnih zdravnikih.

Nihče se ne sme zaposliti brez teh listin. Mlekarji si morajo sami pribaviti od veterinarja potrdilo o zdravju molznih krv.

Mestni fizikat bo počenši z novim letom ob pregledu ugotovil, če imajo gori navedene osebe ta potrdila ali ne.

Kdor prekrši te predpise, se kaznuje v denarju do 5000 Din ali z zaporom do enega meseca, kolikor ne bi bil odgovoren po kazenskem zakonu.

MESTNI MAGISTRAT LJUBLJANSKI

dne 14. decembra 1927.

Vladni komisar: Mencinger l. r.

Železnato vino

lekarnarja dr. G. Piccolija v Ljubljani — krepača oslabile in otroke 113/L za srednjo moško postavo, dobro ohraneno — prodam. Ponudbe pod »Suknja/3194« na upravo »Slov. Naroda«.

Zimsko suknjo

za srednjo moško postavo, dobro ohraneno — prodam. Ponudbe pod »Suknja/3194« na upravo »Slov. Naroda«.

Naznanilo.

Vljudno naznanjam cenj. občinstvu, da sem z današnjim dнем otvoril v posebnem oddelku popolnoma novo urejen in z vsem komfortom opremljen

damskofrizerski salon

Izvrševal bom po specijelno izvorenih močeh vse v stroku spadajoča dela, kakor: striženje vseh vrst frizur, ondulacijo, masažo lica z električnimi aparatmi, manikiranje itd.

Vsa dela bom izvrševal strokovno in solidno, vsled česar se za obilen obisk priporoča

Icon Borsec
salon za gospode in dame,
Dalmatinova ulica 13
(poleg hotela »Štrukelj«)

Vsegamogočemu se je zljubilo počliti našo nadvse ljubljeno hčerko

Zlatico

med nebeške krilate.

Pogreb nepozabne se vrši v sredo, dne 21. t. m. ob pol 4. uri pop. iz hiše žalosti Knafljeva ulica 10, na pokopališču k Sveti. Krizmu.

V Ljubljani, dne 20. decembra 1927.

Aida in dr. Joško Lebar stariši. Ančka sestrica.

Mestni pogrebni zavod.

naš

oder

nečak problem.

Veseliko nas bo, ako

mu bomo mogli čestitati k uspehu, ki bo časten za naše narodno gledališče.

la deloma poplavljena. Večkrat je tudi treščilo, in je strela povzročila precej znatno škodo. — V Parmi je ves dan s snežilo, utrgala se je velika plasti zemlje in zasula cesto. Snežilo je tudi v Bologni, kjer je tudi temperatura znatno padla. — V Genovi so beležili 5 stopinj pod ničlo, v Sestri Ponenti so zmrznile tri osebe. — Mraz vlada tudi po vsem Jadranu. V Bariju je temperatura padla pod ničlo, istotako v Anconai. Na mnogih krajih so bili porušeni in prekinjeni telefonske in brzovajeve zvezde. V Florenci je bilo 4 stopinj mraza, toskanski hribi so pobeleni. V Dolomitih je 25 stopinj mraza. — Tudi Tržačani so zmrzvali. Preteklo noč so imeli 6 stopinj mraza. Julische Alpe so globoko v snegu. Temperatura v Milanu je znašala — 6 stopinj C. Tudi Neapelju ni prizaneslo. V nedeljo je ves dan snežilo. Vezuv je globoko zasnežen.

V vsej Franciji je pritisnil lud mraz. Temperatura varira med 10 do 20 stopinj pod ničlo. Mraz je zahteval že več človeških žrtv. Most pri Tullerijah čez Seino je radi mraza silno trpel in promet je začasno ustavljen.

Mož in žena deset dni za volanom

Na tekmovalni drogi v Linas-Monthery je pričel angleški avtomobilist Bruce s svojo ženo tekmo za rekord na razdalji 25.000 km že 9. decembra. Povprečna hitrost njegovega avtomobila znaša 130 km na uro. Obzira tekmovalca se vrstila pri volanu tako, da Šofira mož tri, žena pa tri ure. V načoljšem slučaju bo trajala nujna vožnja 10 dni. V 10 dneh hočeta prevoziti 25.000 km. V soboto sta prevozila v 24 urah 1900 milij, torej povprečno 80 angleških milij na uro. Ga, Bruce je Šofira v gosti megli. Do ponedeljka sta pobila zakonca Bruce rekord nad 3000. 4000. 5000 in 10.000 km, 10.000 km sta prevozila v 80 urah 18 minutah 31.78 sekundah. Povprečna hitrost na uro je znašala 124.519 km. Dosedanji rekord na razdalji 10.000 km je bil 94 ur 10 minut 37 sekund. V torem sta zakonca Bruce prevozila že 12.307 km in rabila za 100 ur.

V sredo so poročali iz Montheryja, da je Viktor Bruce s svojo soprogo pobil rekord na 15.000 angleških milij s tem, da je prevozil to progo v 123 urah 15 minut 7.7 sekunde. Dosedanji rekord je znašal 144 ur 49 sekund. Klub gosti megli sta avtomobilista vožnjo nadaljevala. V petek zvečer sta morala vožnjo prekiniti, ker se je pripetila nesreča. Na mokri cesti se je avtomobil pre-

vnil. Šofirala je ga Bruce, ki se je pa samo lahko poškodovala. Zadnji rekord izkazuje 15.000 km v 125 urah 5 minut 7 sekund. Povprečna hitrost na uro je znašala 103.679 km.

Smrt slavnega ameriškega sportnika

V Newyorku je pred dnevi podlegel zastrupljenju krvi eden najodličnejših ameriških sportnikov, famozni sprinter Murchison. Tako kakor slovenski njegov rojak Paddock si je Murchison opetovan priporabil ameriško prvenstvo na 100 in 200 metrov, postavil je več svetovnih rekordov in leta 1924 je na pariški olimpijadi tekel v štafeti, ki je v teknu na 4×100 metrov postavila nov svetovni rekord v 41 sekundah. Štafeta je bila sestavljena iz sprinterjev Clarka, Husseya, Leconaya in Murchisona. Smrt slovitega sportnika bo precej težko prizadel Ameriške sportnike zlasti za to, ker je bil Murchison zadnje žase v silajnih formah in je bil resen kandidat za Olimpijad.

Tudi Svedska je zadela težka izguba. Svedski maratonski tekač Rudolf Olsson, up in naražen v sestavu sestavu, se je težko ponesrečil in ne bo nikoli več stopil v sportne vrste. Med delom mu je nameščen padel težak kos železa na obe nogi in ju zdrobil. Tragedija mladega simpatičnega sportnika je vzbudila splošno sočutje med Svedskimi sportniki.

* Otvoritev največje radio-oddajne postaje na svetu. Danes bo v kraju Zeesen, bližu Berlina, otvorjena največja radioddajna postaja na svetu. Ta nova postaja, ki so jo priprali graditi šele pred dobrim letom, pomeni nov uspeh moderne tehnike. Ogromna železna stebra oddajne postaje sta visoka 210 metrov, postaja pa tudi razpolaga z največjo energijo, ki znaša 120 kilometrov. Zanim